

ELINA SAARINEN

Jätehuoltoalan työpaikkatapaturmien kuvaukset kertovat vaikeista ja raskaista työolosuhteista. Liukkaat jätekatokset aiheuttavat kaatumisia ja murtumia. Jätteen joukossa olevat yllättävät esineet kuten ruiskut tai naulat satuttavat työntekijöitä. Painavaa jätettä sisältävät, täydet jätessäiliöt lipeävät otteesta.

Täyteen pakatut kuormat kaatuvat tai puotavat. Talvella jätessäkit jäätyvät kiinni jätekontteihin ja niitä irrottaessa sattuu tapaturmia. Jätteenpoltosta aiheutuu palovammoja. Käsi tai jalka jää puristuksiin tyhjennys-, kuljetus- tai käsittelykalustoa käytettäessä.

”Jätehuolto on fyysistä työtä. Siinä korostuu se, että puitteiden pitää olla kunnossa, liukkaudentorjunnan hoidettu ja valaistuksen kohdallaan”, tiivistää TVL:n työturvallisuustutkija **Janne Sysi-Aho**.

NYRJÄHDYKSIÄ, HAAVOJA

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto TVL kokoaa tilastoa kaikista palkansaajille korvatuista työpaikkatapaturmista.

Tilastoon merkitään kaikki vahingot riippumatta siitä, aiheutuuko niistä poissaoloa vai ei. Tilastoinnissa käytetään EU:n tilasto-

Taakan siirtäminen käsivoimin aiheutti vuonna 2007 yhteensä 36 työpaikkatapaturmaa puhtaana-pitotyöntekijöille.

Scanstockphoto

Scanstockphoto

Haavat ja pinnalliset vammat ovat tyypillisimpiä työtapaturmia. Niitä on tilastoitu eniten puhtaanapitotyöntekijöille sattuneista tapaturmista.

virasto Eurostatin muuttujaluokitusta.

Kun tilastoa tarkastellaan ammattiluokan perusteella, selviää, että esimerkiksi puhtaanapitotyöntekijöille sattui vuonna 2007 yhteensä 193 työtapaturmaa. Joukossa on yksi

Työssä voi sattua

Kierrätyksen ja ympäristöhuollon toimialoilla sattui vuonna 2007 yhteensä 54 työpaikkatapaturmaa. Määrä on kasvanut hieman edellisvuodesta: vuonna 2006 tapaturmia tilastoitiin 47, sitä aiempänä vuonna 43.

kuolemantapaus.

Yleisimmin työtapaturmissa on aiheutunut vaurioita sormiin tai muualle käsiin, jalkoihin, selän alueelle tai silmiin. 70 työtapaturmassa oli kyse pinnallisista vammoista tai haavoista. Vuonna 2007 sattui 66 sijoiltaan menoa, nyrjähdystä tai venähdystä ja 26 tärähdystä tai sisäistä vammaa.

Puhtaanapitotyöntekijöiden ammattiluokkaan kuuluvat työntekijät, jotka keräävät, kä-

sittelevät ja jälkikäsittelevät jätteitä yrityksissä, laitoksissa, kaatopaikoilla tai jätelaitoksissa. Tilastoinnissa ammattiluokkaan lasketaan kuuluvan myös työntekijät, jotka siivoavat katuja tai puistoja, tyhjentävät roskalaatikoita tai huolehtivat lumenpudotuksesta. Jäteautonkuljettajat eivät ole luvuissa mukana.

Puhtaanapitotyössä sattui vuonna 2007 yhteensä 72 tapaturmaa. Vuonna 2006 tapaturmia kirjattiin 59, joten määrä on selvästi lisääntynyt.

Työpaikalla sattuneet vahingoittumiset puhtaanapitotyöntekijöillä

Vahing. tapa	2003	2004	2005	2006	2007
vahingoittumistavasta ei tietoa	1	0	1	0	6
valokaari, salama	0	2	0	0	0
kuumuus	6	1	5	2	4
sähköisku	0	0	0	1	0
vaaralliset aineet, hengittämällä	7	2	8	1	0
vaaralliset aineet, iholle tai silmiin	24	21	13	12	20
muu sähkön, lämpötilan tai aineen aiheuttama vahinko	1	1	0	0	0
iskeytyminen kiinteää pintaa vasten	90	47	51	50	45
liikk. aiheuttajan osuma tai törmäminen	41	37	27	21	27
leikkaavan, terävän ynnä muun esineen aiheuttamat vahingot	33	26	25	16	24
puristuminen, ruhjoutuminen	23	14	15	16	19
äkillinen fyys. tai psyykk. kuormittuminen	81	48	41	32	40
eläimen tai ihmisen purema, potku jne	3	0	0	1	0
muut luettelomattomat vahingoittumistavat	10	5	6	3	8
YHTEENSÄ	320	204	192	155	193

Jätehuollon työpaikatapaturmat voivat tilastoitua myös muille toimialoille kuin suoraan ympäristönsuoltoon, jätehuoltoon tai kierrätykseen liittyville toimialoille. Tapaturmien analysoinnissa ja tilastoinnissa jätehuoltokentän työtapaturmista onkin vaikea saada kattavaa kokonaiskuvaa.

Jätteiden käsittelyssä työtapaturmia sattui vuonna 2007 yhteensä 17 tapausta.

JÄTEAUTON KULJETTAMINEN ON TAPATURMA-ALTISTA TYÖTÄ

Jäteauton kuljettajille sattuneista työtapaturmista on vaikea saada tarkkaa vuosikohtaista tietoa, sillä tilastoissa jäteauton kuljettajille sattuneita tapaturmia ei ole eritelty kaikille kuorma-autonkuljettajille sattuneista tapaturmista.

Sanallisten vahinkokuvaustekstien perusteella voi tilastosta kuitenkin laskea, että jätehuoltoon liittyviä työpaikatapaturmia sattui kuljettajille ainakin 165.

Terveysriskien arviointi jätealalla -hankkeen mukaan jäte- ja loka-auton kuljettajat kokevat työympäristöönsä liittyvän monia tapaturmavaaraa aiheuttavia riskitekijöitä. Työympäristössä on liikennettä ja liukkaita, työ on fyysisesti raskasta ja sisältää hankalia työasentoja. Myös kiire altistaa tapaturmille. Työntekijää kuormittaa myös toistuva ajoneuvon nouseminen ja siitä poistuminen.

Hankkeeseen liittyneen tapaturmatutkimuksen (Impiö M, Perkiö-Mäkelä M, Kallunki H, Viluksela M, Penttinen J ja Liesivuori J: *Terveysriskien arviointi jätealalla – Koettu terveydentila ja terveysvaarojen tunnistaminen jätealalla*) mukaan jäteauton kuljettajat pitävät työssä tapahtuvan tapaturman riskiä suurempana kuin jätealan työntekijät keskimäärin.

Lisätietoja jätealan työterveydestä ja tapaturmavaarojen torjunnasta:
www.ttl.fi
www.tvl.fi

Iskeytyvät ja törmäykset aiheuttavat kudolvaurioita.

Puhtaanapitotyöntekijöille sattuneet työtapaturmat vuosina 2003–2007

Työtehtävä	2003	2004	2005	2006	2007
Puhtaanapitotyö	115	85	97	59	72
Jätteiden käsitteleminen	46	17	16	15	17

Vuodesta 2005 eteenpäin luvut eivät ole suoraan vertailukelpoisia aiempien vuosien lukujen kanssa, koska silloin toteutettiin sairaanhoidon täyskustannusvastuuuudistus. Työtapaturmien määrän väheneminen vuoden 2004 jälkeen saattaa kuitenkin johtua osittain myös markkinasuhdanteista. ”Yritykset ovat lopettaneet toimintansa tai siirtyneet toisille toimialoille”, työturvallisuustutkija Janne Sysi-Aho TVL:stä kertoo.